

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

โครงการสร้างเครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อม

จัดทำโดย นางสาวพัชร์พิมล เนี่ยวกุล
ตำแหน่ง นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการพิเศษ
หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
กองนโยบายและแผนงาน สำนักสิ่งแวดล้อม

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๔
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

โครงการสร้างเครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อม

จัดทำโดย นางสาวพัชร์พิมล เนียวกุล
ตำแหน่ง นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการพิเศษ
หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
กองนโยบายและแผนงาน สำนักสิ่งแวดล้อม

หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๔
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

สังคมปัจจุบันเป็นสังคมแห่งการบริโภค มนุษย์บริโภคทรัพยากรเกินกว่าความจำเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิตไปเป็นอย่างมาก สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือ ธรรมชาติไม่อาจผลิตทรัพยากรได้ทันต่อความต้องการบริโภคของมนุษย์ ยิ่งไปกว่านั้น มนุษย์ก็ยังทำลายธรรมชาติอยู่ตลอดเวลาโดยไม่รู้ตัว จนธรรมชาติไม่อาจเยียวยาตัวเองได้ไหว ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษและภัยพิบัติต่างๆ จึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานภาครัฐอย่างเช่น กรุงเทพมหานครซึ่งมีหน้าที่ในการดูแลปัญหาสภาพแวดล้อมในพื้นที่กรุงเทพมหานครจะเน้นการดำเนินการเชิงรับเพื่อให้บริการและแก้ไขปัญหาแต่เพียงอย่างเดียวไม่ได้แล้ว จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการในเชิงรุก เพื่อให้ข้อมูลข่าวสาร ให้ความรู้ ชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงสาเหตุและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ผลที่จะกระทบถึงตัวประชาชนโดยตรง เพื่อสร้างความตระหนักรู้ และแนะนำแนวทางการดำเนินการเพื่อช่วยกันลดการสร้างปัญหาออกสู่สังคม โดยการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ครัวเรือนซึ่งเป็นต้นทางของปัญหา แต่การจะส่งผ่านข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไปยังประชาชนได้อย่างกว้างขวางเป็นจำนวนมากนั้น หากกรุงเทพมหานครจะดำเนินการเองแต่เพียงลำพัง คงจะไม่สามารถดำเนินการให้เกิดผลในวงกว้างได้ทันต่อภาวะวิกฤติของสภาพปัญหาในปัจจุบัน จำเป็นต้องหาวิธีการใหม่ ซึ่งจะให้ผลวิเศษ โดยการแสวงหาความร่วมมือจากองค์กรอื่นๆ ที่ดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมอยู่แล้ว หรือองค์กรที่สนใจที่จะร่วมดำเนินการ สร้างความสัมพันธ์ในลักษณะเครือข่าย เพื่อร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมรณรงค์อย่างต่อเนื่อง

การจะสร้างให้เกิดเครือข่ายขึ้นได้นั้น ต้องมีการเชื่อมโยงกลุ่มของคนหรือองค์กรต่างๆ ให้สมัครใจที่จะแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารร่วมกัน มีการรักษาสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างกัน กำหนดกลไกสร้างระบบใจ จัดหาทรัพยากรสนับสนุนอย่างเพียงพอ ให้ความช่วยเหลือและช่วยแก้ปัญหา และมีการจัดกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง จึงจะเกิดความสำเร็จในการสร้างให้เกิดเป็นความสัมพันธ์แบบเครือข่ายแท้ และรักษาความสำเร็จของเครือข่ายไว้ได้ การรวมตัวเป็นเครือข่ายในลักษณะการแลกเปลี่ยน ต้องสกัดเอาส่วนดีหรือจุดแข็งของแต่ละฝ่ายมาเรียนรู้และสนับสนุนกันและกัน เป็นการผนึกกำลัง (synergy) ในลักษณะที่มากกว่า $1+1=2$ แต่ต้องเป็น $1+1>2$ เรียกว่าเป็น “พลังวิเศษ” ผลลัพธ์ที่ได้จากการทำงานเป็นเครือข่ายต้องดีกว่าผลรวมที่เกิดจากการปล่อยให้ต่างคนต่างทำแล้วนำผลลัพธ์ของแต่ละคนมารวมกัน ดังนั้น จุดมุ่งหมายของงานนี้ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกรุงเทพมหานคร ให้เกิดเป็นเครือข่ายกับกลุ่มองค์กรต่างๆ ที่ละกลุ่ม แล้วเชื่อมโยงทุกเครือข่ายเข้าเป็นเครือข่ายเดียวกัน เพื่อให้เกิดพลังวิเศษในการรณรงค์ให้เกิดแรงกระเพื่อมในสังคมในอันที่จะมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ต้นทางที่ครัวเรือนอย่างแพร่หลายเป็นวงกว้างต่อไป

อันที่จริงในปัจจุบัน กรุงเทพมหานครก็ได้ดำเนินการอย่างเต็มกำลังความสามารถ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อพยายามสร้างการรับรู้ ความตระหนัก และให้ความรู้ แนะนำแนวทางให้แก่ประชาชน เพื่อระดมความร่วมมือร่วมใจของประชาชนในการช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ต้นทางที่ครัวเรือน รวมทั้งมีความพยายามในการสร้างเครือข่ายหน่วยราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาชนต่างๆ อยู่ตลอดเวลา แต่การ

ดำเนินการดังกล่าวนี้ยังขาดการวางแผนดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน ดังนั้น กรุงเทพมหานครควรจะมีการลงทุนในด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบงาน โดยส่งเสริมให้ได้รับการศึกษา ฝึกอบรมและดูงาน เพื่อเพิ่มความรู้ และประสบการณ์ เพื่อนำมาใช้วางแผน ในการปฏิบัติงาน สามารถสร้างสรรค์ริเริ่มงานใหม่ๆ และแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เหมาะสมกับเหตุการณ์ ยิ่งขึ้น อีกประการหนึ่ง กรุงเทพมหานครควรจัดทำหนังสือความรู้พื้นฐานเรื่องสิ่งแวดล้อมและการจัดการ ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ต้นทางแล้วกำหนดเป็นหนังสืออ่านเสริมภาคบังคับแก่เด็กนักเรียนของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ - ๖ ซึ่งเป็นวัยที่เหมาะสมที่จะเรียนรู้ เพื่อให้ความรู้ ก่อให้เกิด ความเข้าใจ ปลูกฝังวินัย และสร้างจิตสำนึกในด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมแก่เด็กซึ่งเป็นอนาคตของชาติ รวมทั้ง กรุงเทพมหานครควรบรรจุเนื้อหาวิชาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ต้นทางในหลักสูตรปฐมนิเทศข้าราชการใหม่ เพื่อปลูกฝังสร้างวินัยด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมให้ข้าราชการของกรุงเทพมหานครสามารถปฏิบัติตนเป็น ตัวอย่างให้แก่ครอบครัว ญาติ เพื่อนฝูง และคนในสังคมเห็นเป็นตัวอย่างได้ นอกจากนี้ ควรจะให้ความสำคัญ กับการดำเนินกิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้ด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่องร่วมกับภาคี เครือข่าย ซึ่งนอกจากจะเป็นการรักษาสภาพความเป็นเครือข่ายแท้ไว้ให้ได้เพื่อให้เกิดพลังวิคุณในการ ดำเนินการแล้ว ก็ยังเป็นความพยายามที่จะป้อนข้อมูลข่าวสารออกสู่สังคมอย่างสม่ำเสมอ เพราะหัวใจของ การดำเนินงานด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนก็คือ การดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ไม่ขาดหาย จึงจะก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงได้ มิฉะนั้นสิ่งที่ดำเนินการมาตั้งแต่ต้นทั้งหมด ก็จะเหมือน คลื่นบนผิวน้ำที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราวแล้วก็จางหายไป.

.....

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณวิทยากรทุกท่านที่ได้ให้ความรู้อย่างหลากหลายที่จำเป็นสำหรับการเป็นนักบริหาร
ขอบคุณ ดร. รัฐ ธนาติเรก ที่ปรึกษาการจัดทำรายงานรุ่น ที่ช่วยปรับแก้ประเด็น “The Buffet of
Happiness” ที่สำคัญยิ่งคือกราบขอบพระคุณ ท่านกฤติยา สัจจรักษ์ ที่ปรึกษาของปลัดกรุงเทพมหานคร
ซึ่งสละเวลาเป็นอาจารย์ผู้ให้คำปรึกษาและแนะนำงานรายงานส่วนบุคคล (Individual Study) ฉบับนี้สำเร็จ
ลุล่วงลงได้

ขอบคุณเพื่อนๆ นักบริหารระดับกลาง รุ่นที่ ๑๔ ที่ร่วมแรงร่วมใจและให้กำลังใจซึ่งกันและกัน
ตลอดหลักสูตร และขอบคุณทีมงานสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร ที่สร้างสรรค์หลักสูตร
การอบรมที่เข้มข้นให้แก่พวกเรา

มิถุนายน ๒๕๕๗.

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

กิตติกรรมประกาศ

สารบัญ

หลักการและเหตุผล	๑
วัตถุประสงค์	๕
เป้าหมาย	๕
ปัจจัยความสำเร็จ	๖
แผนปฏิบัติการ และงบประมาณ	๖
แนวทางในการบริหารความเสี่ยง	๑๒
การประเมินผล และข้อเสนอแนะ	๑๓
บรรณานุกรม	๑๕
ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	๑๖

ชื่อโครงการ

สร้างเครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อม

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบัน ธรรมชาติที่แวดล้อมมนุษย์อยู่นั้นมีความแปรปรวนเป็นอย่างมาก สภาพอากาศไม่เป็นไปตามฤดูกาลดังเช่นที่เคยเป็น ภัยธรรมชาติเกิดบ่อยครั้งและทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นทุกที สืบเนื่องมาจากการที่มนุษย์บริโภคทรัพยากรในปริมาณเกินกว่าที่ธรรมชาติจะผลิตได้ทัน ในขณะที่ได้ทำลายกลไกแห่งความสมดุลของธรรมชาติไปพร้อมๆ กันอีกด้วย

ประชาชนกรุงเทพมหานครบริโภคทรัพยากรต่างๆ แล้วผลิตขยะออกมามีวันละเกือบ ๑,๐๐๐ ตันต่อวัน และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ กรุงเทพมหานครไม่เพียงแต่จะต้องรับภาระในการจัดการกับขยะปริมาณมหาศาลเท่านั้น แต่ผลจากพฤติกรรมกรรมการบริโภคทรัพยากรต่างๆ ของประชาชนชาวกรุงเทพมหานครยังก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ตามมาให้กรุงเทพมหานครจัดการอีก เช่น ปัญหาน้ำเสีย อากาศเป็นพิษ โรคระบาด น้ำท่วม ฯลฯ ดังนั้น นอกเหนือจากการปฏิบัติหน้าที่จัดการกับปัญหาสิ่งแวดล้อมต่างๆ อย่างเต็มกำลังความสามารถแล้ว แนวคิดในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ต้นทาง กล่าวคือ ผู้บริโภคเป็นผู้จัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมมิให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมออกมาสู่สังคม จึงเป็นแนวคิดที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้รับมือกับปัญหาสิ่งแวดล้อมที่รุมเร้ากรุงเทพมหานครอยู่ในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

ภาคเอกชนและประชาชนในสังคมเองก็เริ่มตระหนักถึงความจำเป็นและตื่นตัวในการแสดงความพยายามเพื่อแก้ไขปัญหาและป้องกันรักษาสิ่งแวดล้อมตามกำลังความสามารถของตน บางส่วนต่างคนต่างทำ บางส่วนก็จับกลุ่มร่วมมือกันทำ บางส่วนเลือกดำเนินการตามแต่ที่คิดว่าสามารถและสะดวกที่จะทำได้ บางส่วนก็ใช้ข้อมูลทางวิชาการเป็นฐานของการดำเนินการ ดังนั้น หากมีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อมเดียวกัน ได้รับการสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง รับรู้หลักการและทิศทางการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบงานด้านสิ่งแวดล้อม ก็จะสามารถกำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์การดำเนินการให้ประสานสอดคล้องกัน อันจะก่อให้เกิดแรงกระเพื่อมในสังคมได้เป็นอย่างดี

ที่ผ่านมา สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานครได้มีความพยายามจะสานความสัมพันธ์เครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อม ทั้งในระดับชุมชน องค์กรภาครัฐ และเอกชน โดยการเชิญมาประชุม อบรม สัมมนา มีการเชิญให้ลงทะเบียนเป็นเครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อมกับกรุงเทพมหานคร แต่ความสัมพันธ์ดังกล่าวยังคงดำเนินไปอย่างฉาบฉวย เฉพาะกิจ ไม่เกิดผลด้านพันธะที่จริงจังยั่งยืน หลังจากที่มีการพบปะพูดคุยกันแล้ว ก็มักจะกลับไปสู่สภาพต่างคนต่างทำเช่นเดิม ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการหวังผลภาพกว้างในระยะเวลาอันสั้นและรวบรัด แต่ยังไม่ได้มีการติดตามผลและระดมความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง จึงยังไม่สามารถบรรลุถึงความสำเร็จของการสร้างเครือข่ายที่แท้จริง ดังนั้น จึงควรพิจารณาหากกลยุทธ์ใหม่ เพื่อให้เครือข่ายที่จะสร้างขึ้นนั้นเกิดพันธะต่อกันอย่างจริงจังและยั่งยืน อันจะนำไปสู่ความร่วมมือดำเนินการแก้ไขปัญหาและป้องกันรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีพลังและเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนา ไม่ใช่กระทำโดยนำประชาชนเข้ามาทำกิจกรรมตามที่ได้จัดทำขึ้น ชุมชนมีกิจกรรมและวิธีดำเนินงานของตนเองอยู่แล้ว ประชาชนมีศักยภาพที่จะพัฒนาชุมชนของตนเองได้^๑ การมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชนในการพัฒนา ควรจะมี ๔ ขั้นตอน คือ

- (๑.) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น
- (๒.) การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
- (๓.) การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน
- (๔.) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน^๒

เครือข่าย (Network) คือ การเชื่อมโยงของกลุ่มของคนหรือกลุ่มองค์กรที่**สมัครใจ** ที่จะแลกเปลี่ยนข่าวสารร่วมกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีการจัดระเบียบโครงสร้างของคนในเครือข่ายด้วย**ความเป็นอิสระ เท่าเทียมกัน**ภายใต้พื้นฐานของความเคารพสิทธิ เชื่อถือ เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน มีการจัดระบบให้กลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่เป็นสมาชิกดำเนินกิจกรรมบางอย่างร่วมกัน เพื่อนำไปสู่จุดหมายที่เห็นพ้องต้องกัน ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมเฉพาะกิจตาม ความจำเป็น เมื่อภารกิจบรรลุเป้าหมายแล้ว เครือข่ายก็อาจยุบสลายไป แต่ถ้ามีความจำเป็นหรือมีการกิจใหม่อาจกลับมารวมตัวกันได้ใหม่ หรือจะเป็นเครือข่ายที่ดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องระยะยาวก็ได้ การรวมตัวเป็นเครือข่ายในลักษณะการแลกเปลี่ยน ต้องสกัดเอาส่วนดีหรือจุดแข็งของแต่ละฝ่ายมาเรียนรู้และสนับสนุนกันและกัน เป็นการผนึกกำลัง (synergy) ในลักษณะที่มากกว่า $๑+๑=๒$ แต่ต้องเป็น $๑+๑>๒$ เรียกว่าเป็น “พลังทวีคูณ” ผลลัพธ์ที่ได้จากการทำงานเป็นเครือข่ายต้องดีกว่าผลรวมที่เกิดจากการปล่อยให้ต่างคนต่างทำแล้วนำผลลัพธ์ของแต่ละคนมารวมกัน^๓ ดังนั้น การสร้างให้เกิดเป็นความสัมพันธ์แบบเครือข่ายแท้จริงต้องมีการเชื่อมโยงกลุ่มของคนหรือองค์กรต่างๆ ให้สมัครใจที่จะแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารร่วมกัน มีการรักษาสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน กำหนดกลไกสร้างระบบจูงใจ จัดหาทรัพยากรสนับสนุนอย่างเพียงพอ ให้ความช่วยเหลือและช่วยแก้ปัญหา และมีการจัดกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง จึงจะเกิดความสำเร็จและรักษาความสำเร็จของเครือข่ายไว้ได้

แรงจูงใจ (Motivation) คือสิ่งซึ่งควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์อันเกิดจากความต้องการ (Needs) พลังกดดัน (Drives) หรือ ความปรารถนา (Desires) ที่จะพยายามดิ้นรนเพื่อให้บรรลุสำเร็จตามวัตถุประสงค์

^๑ เอกวิทย์ นวเศรษฐ. (๒๕๕๔, หน้า ๘)

^๒ โกววิทย์ พวงงาม. (๒๕๔๕, หน้า ๘)

^๓ ที่มา

๑. งานส่งเสริมเครือข่าย, องค์ประกอบของเครือข่าย, การพัฒนาเครือข่ายสู่ความยั่งยืน. กองส่งเสริมและพัฒนาเครือข่าย สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์. <http://oppn.opp.go.th/research๑.php>

๒. ธนา ประมุขกุล. เครือข่าย. วารสารส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๓ กค-กย ๒๕๔๔.

ซึ่งอาจจะเกิดมาตามธรรมชาติหรือจากการเรียนรู้ก็ได้ แรงจูงใจเกิดจากสิ่งเร้าทั้งภายในและภายนอกตัวบุคคลนั้นๆ เอง ภายใน ได้แก่ ความรู้สึกต้องการ หรือขาดอะไรบางอย่าง จึงเป็นพลังชักจูง หรือกระตุ้นให้มนุษย์ประกอบกิจกรรมเพื่อทดแทนสิ่งที่ขาดหรือต้องการนั้น ส่วนภายนอกได้แก่ สิ่งใดก็ตามที่มาเร้าเร้า นำช่องทางและมาเสริมสร้างความปรารถนาในการประกอบกิจกรรมในตัวมนุษย์ ซึ่งแรงจูงใจนี้อาจเกิดจากสิ่งเร้าภายในหรือภายนอกแต่เพียงอย่างเดียวหรือทั้งสองอย่างพร้อมกันได้ อาจกล่าวได้ว่า แรงจูงใจทำให้เกิดพฤติกรรมซึ่งเกิดจากความต้องการของมนุษย์ ซึ่งความต้องการเป็นสิ่งเร้าภายในที่สำคัญกับการเกิดพฤติกรรม นอกจากนี้ยังมีสิ่งเร้าอื่นๆ เช่น การยอมรับของสังคม สภาพบรรยากาศที่เป็นมิตร การบังคับขู่เข็ญ การให้รางวัลหรือกำลังใจ หรือการทำให้เกิดความพอใจ ล้วนเป็นเหตุจูงใจให้เกิดแรงจูงใจได้^๔

กลุ่มงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กองนโยบายและแผนงาน สำนักสิ่งแวดล้อม มีภารกิจในการทำความเข้าใจกับประชาชนถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นใกล้ตัวจากปัญหาสิ่งแวดล้อม สร้างความตระหนักในความสำคัญของการรักษาสิ่งแวดล้อม ให้คำแนะนำและความรู้ด้านเทคนิควิชาการในการบริโภคอย่างพอดี ลดปริมาณการใช้ทรัพยากร นำทรัพยากรที่ยังใช้ได้กลับมาใช้ซ้ำ คัดแยกขยะเพื่อนำไปจัดการอย่างเหมาะสม นำขยะที่รีไซเคิลได้ส่งกลับไปสู่กระบวนการรีไซเคิล นำขยะอินทรีย์ไปทำน้ำหมักจุลินทรีย์หรือปุ๋ยหมัก นำของเหลือใช้ไปประดิษฐ์แปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า ฯลฯ รวมทั้งระดมการมีส่วนร่วมของประชาชนและดำเนินโครงการนำร่องในด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการลงมือป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ต้นทางคือที่ครัวเรือนด้วยตนเอง เพื่อให้ครัวเรือนมีการผลิตขยะออกเป็นปัญหาของสังคมให้น้อยที่สุดเท่าที่จะน้อยได้ จนถึงขยะเป็นศูนย์ หรือไม่มีขยะออกจากครัวเรือนเลย และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการดำเนินการรักษาสิ่งแวดล้อม

ดังนั้น เพื่อให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมและการดำเนินการมีความยั่งยืน การดำเนินการเชิงรุก เพื่อสร้างเครือข่ายให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายทั่วพื้นที่กรุงเทพมหานคร ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือในด้านวิชาการและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ เกิดการระดมทรัพยากรเพื่อการรณรงค์สร้างความตระหนักถึงภัยจากปัญหาสิ่งแวดล้อมที่คุกคามอยู่ใกล้ตัวของประชาชน รวมทั้งแนะนำแนวทางปฏิบัติในการช่วยป้องกันและลดปัญหาให้แก่ประชาชนในครัวเรือน ให้เกิดกระแสความตื่นตัวและแรงกระเพื่อมในการลดการสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมให้เกิดเป็นภาระสังคม ผู้ศึกษาพิจารณาแล้วเห็นควรใช้กลยุทธ์ใหม่ในการสร้างเครือข่ายระดับองค์กร จากเดิมที่มีการจัดการประชุม สัมมนา และเชิญชวนให้ลงทะเบียนเป็นเครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อมกับสำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลการดำเนินการซึ่งกันและกันแต่เพียงอย่างเดียว เป็นการหารือกับกลุ่มต่างๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบงานด้านสิ่งแวดล้อม ภาคเอกชนและภาคประชาชนที่สนใจและมีกิจกรรมด้านการรักษาสีสิ่งแวดล้อม จนนำไปสู่การลงนามข้อตกลง

^๔ พิษณุ รักษาชาติ. (๒๕๕๗, หน้า ๖ - ๗)

ร่วมกันเป็นเครือข่ายในอันที่จะดำเนินกิจกรรมรณรงค์เพื่อสร้างความตระหนักแก่ประชาชน และยังนำไปสู่การลดการสร้างปัญหาให้เกิดเป็นภาระของสังคม และเมื่อได้ลงนามข้อตกลงร่วมเป็นเครือข่ายกับกลุ่มต่างๆ ครอบคลุมตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ในระยะเวลา ๕ ปีแล้ว ก็จะเป็นตัวกลางเชื่อมโยงให้ทุกกลุ่มลงนามเป็นเครือข่ายร่วมกันทั้งหมด เพื่อให้เกิดพลังขนาดใหญ่ในการขับเคลื่อนการดำเนินการเพื่อการรณรงค์รักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนต่อไป

กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่และทรัพยากรอื่นที่จะใช้ในการดำเนินงานด้านสร้างการมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ แต่หากดำเนินการตามลำพังแต่เพียงฝ่ายเดียว ผลที่ได้ก็ไม่อาจขยายวงครอบคลุมประชาชนในพื้นที่ได้ในวงกว้าง ท้นต่อสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่นับวันก็ก้าวเข้าสู่ความวิกฤติมากยิ่งขึ้นทุกที จำเป็นต้องอาศัยองค์กรเครือข่ายเป็นช่องทางเข้าถึงกลุ่มประชาชนที่เป็นสมาชิกขององค์กรเหล่านั้น เพื่อจะได้ผลในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและเชิญชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการรณรงค์รักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมได้ในวงกว้างอย่างมีประสิทธิภาพโดยอาศัยความเชื่อถือที่สมาชิกมีต่อองค์กรเครือข่าย กำลังคน กำลังทรัพยากร ศักยภาพด้านวิชาการ ฯลฯ

การดำเนินการและการรณรงค์เพื่อการรักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่กรุงเทพมหานครในปัจจุบัน ต่างกลุ่มต่างองค์กรต่างคนต่างทำ ภายใต้สถานการณ์ทางการเมืองที่มีความอ่อนไหว ปัญหาทางเศรษฐกิจเริ่มเห็นสินทรัพย์เพิ่มมากขึ้นและมีแนวโน้มจะเป็นหนี้เสีย สังคมเป็นสังคมแห่งการบริโภคนิยม ภัยธรรมชาติก็คุกคามอยู่เนืองๆ ทำให้คนในสังคมอาจมองแค่ปัญหาเรื่องใกล้ตัวที่มีผลกระทบโดยตรงต่อตนเองชัดเจน มองว่าปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่ไกลตัว ขาดความคิดเชื่อมโยงที่จะทำให้ตระหนักได้ว่าแท้ที่จริงแล้วปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อตัวเราเช่นเดียวกัน อาจหนักและร้ายแรงกว่าที่เราจะคาดคิดด้วยซ้ำไป แต่วิธีการป้องกัน ลด และแก้ไขปัญหา ก็ไม่จำเป็นต้องรอจากหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบแต่เพียงอย่างเดียว แต่ทุกคนสามารถร่วมมือ เริ่มต้นลงมือทำด้วยตนเองได้ ไม่ยากหรือหนักหนาเกินกำลังของตน ซึ่งหากทุกคนได้เริ่มต้นลงมือด้วยตัวของตัวเองแล้ว ก็จะช่วยบรรเทาความรุนแรงของปัญหาลงได้ในเร็ววัน โดยภาครัฐที่รับผิดชอบอย่างเช่นกรุงเทพมหานครก็พร้อมที่จะสนับสนุนทั้งความรู้ด้านวิชาการ แนวทางและวิธีการ วัสดุอุปกรณ์ กำลังคน และงบประมาณอย่างเต็มที่ในดำเนินการ

กลุ่มเป้าหมายที่จะเชิญมาร่วมเป็นเครือข่าย ได้แก่ หน่วยงานและส่วนราชการต่างๆ ในสังกัด กรุงเทพมหานคร หน่วยงานราชการอื่นๆ ที่รับผิดชอบงานด้านสิ่งแวดล้อม ห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาล มหาวิทยาลัย โรงเรียน และสื่อสารมวลชน สามารถเป็นช่องทางที่ช่วยให้กรุงเทพมหานครเข้าถึงผู้ใช้บริการของแต่ละกลุ่มได้ในเชิงลึก ทำให้การกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถดำเนินการได้ในวงกว้าง และลึกกว่าเดิม การสร้างเครือข่ายรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมตามกลยุทธ์ดังกล่าว จะช่วยเพิ่มช่องทางในการสื่อสารเพื่อการดำเนินการด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพในวงกว้าง และการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องร่วมกัน จะช่วยให้เกิดพันธะอย่างเหนียวแน่นต่อกันและความร่วมมืออย่างจริงจัง ภายในระยะเวลา ๕ ปี

วัตถุประสงค์

เนื่องจากสภาพปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทวีความรุนแรงขึ้นทุกที มีการบริโภคทรัพยากรและทำลายสิ่งแวดล้อมในอัตราที่ธรรมชาติไม่อาจสร้างทดแทนได้ทัน ทำให้เกิดปัญหาหลากหลายมาใกล้ชาวกรุงเทพมหานครมากขึ้นทุกที การรอกการป้องกันและแก้ไขปัญหามาจากหน่วยงานภาครัฐแต่เพียงอย่างเดียวไม่สามารถรับมือกับปัญหาต่างๆ เหล่านั้นได้แล้ว จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคประชาชนให้เริ่มลงมือจัดการสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ต้นทางคือครัวเรือน มิให้กลายเป็นต้นตอของปัญหาสิ่งแวดล้อมของสังคมอีกต่อไป ซึ่งนอกจากจะเป็นการชะลออัตราการเกิดปัญหาแล้ว ยังช่วยลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี การที่จะทำให้เกิดความตระหนักรู้ ตื่นตัวลงมือปฏิบัติด้วยตัวเองได้ จำเป็นต้องมีการรณรงค์ให้ความรู้ ทำความเข้าใจ สร้างความตระหนักให้แก่ประชาชนในวงกว้าง ผู้ศึกษาพิจารณาแล้วเห็นควรนำกลยุทธ์ใหม่มาใช้

๑. เพื่อสร้างพันธมิตรความร่วมมือในการรณรงค์รักษาสีสิ่งแวดล้อมกับกลุ่มและองค์กรเป้าหมาย ได้แก่ หน่วยงานและส่วนราชการต่างๆ ในสังกัดกรุงเทพมหานคร หน่วยงานราชการอื่นๆ ที่รับผิดชอบงานด้านสิ่งแวดล้อม ห้างสรรพสินค้า โรงพยาบาล มหาวิทยาลัย โรงเรียน และสื่อสารมวลชน ฯลฯ ระดมทรัพยากร ข้อมูลทางวิชาการ และความร่วมมืออย่างจริงจังของสมาชิกเครือข่าย เพื่อจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อสมาชิกและสาธารณชนร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และมีการดำเนินการอย่างยั่งยืนในระยะยาว

๒. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความสำคัญของการรักษาสิ่งแวดล้อมและสภาพปัญหาในปัจจุบัน ให้ประชาชนทราบอย่างกว้างขวางขึ้นผ่านช่องทางของกลุ่มองค์กรเครือข่ายไปยังสมาชิกขององค์กรเครือข่ายให้เกิดความตระหนักรู้ และสร้างความตื่นตัวในการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาโดยเริ่มต้นที่ตัวเอง ทำให้มีผู้สนใจเริ่มต้นแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมที่ครัวเรือนซึ่งเป็นต้นทางของปัญหาเพิ่มขึ้น

๓. เพื่อเป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงกลุ่มและองค์กรที่ดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมให้เป็นภาคีเครือข่ายกัน และร่วมกันดำเนินกิจกรรมรณรงค์และการรักษาสิ่งแวดล้อมสร้างกระแสให้เกิดพลังและการตื่นตัวของสังคม

เป้าหมาย และ ปัจจัยความสำเร็จ

เป้าหมาย

๑. สำนักสิ่งแวดล้อมจะมีการลงนามข้อตกลงร่วมเป็นเครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อมกับหน่วยงานต่างๆ ของกรุงเทพมหานคร องค์กรภาครัฐที่รับผิดชอบงานด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และองค์กรภาคเอกชน ไม่น้อยกว่า ๖ กลุ่ม ภายในระยะเวลา ๕ ปี และมีการจัดกิจกรรมรณรงค์ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

๒. กรุงเทพมหานครโดยสำนักสิ่งแวดล้อมและเครือข่ายไม่น้อยกว่า ๖ กลุ่ม จะมีการลงนามข้อตกลงร่วมเป็นภาคีเครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อม และมีการจัดมหกรรมรณรงค์ร่วมกันอย่างน้อย ๑ ครั้ง

โดยมอบให้กลุ่มงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กองนโยบายและแผนงาน สำนักสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินโครงการ ภายในระยะเวลาต่อเนื่อง ๕ ปี

ปัจจัยความสำเร็จ (Critical Success Factors : CSF)

ผู้บริหารกรุงเทพมหานครให้ความสำคัญกับการดำเนินการ, หน่วยงานราชการ องค์กรภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่สมัครใจเข้าร่วมเป็นเครือข่ายจะร่วมกันดำเนินการรณรงค์เผยแพร่ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง ให้สังคมรับรู้ เกิดความตระหนัก และเริ่มต้นลงมือช่วยกันจัดการสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวในครัวเรือน มิให้กลายเป็นปัญหาออกสู่สังคมส่วนรวม, บุคลากรของกลุ่มงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กองนโยบายและแผนงาน สำนักสิ่งแวดล้อมซึ่งรับผิดชอบประสานและดำเนินโครงการ, รวมทั้งงบประมาณที่ใช้ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ร่วมกับเครือข่าย

แผนปฏิบัติการ และ งบประมาณ

ภารกิจดำเนินการ

กลุ่มงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กองนโยบายและแผนงาน สำนักสิ่งแวดล้อม รับผิดชอบโครงการโดยการจ้างที่ปรึกษาให้เป็นผู้ดำเนินการจัดการประชุมหารือกับหน่วยราชการ องค์กรภาคเอกชนและภาคประชาชน เชิญชวนให้ร่วมเป็นเครือข่ายรักษ์สิ่งแวดล้อม จัดให้มีการลงนามข้อตกลง กำหนดแนวทางและจัดกิจกรรมรณรงค์ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเชื่อมโยงให้ทุกกลุ่มเครือข่าย ตกลงร่วมเป็นภาคีเครือข่ายรักษ์สิ่งแวดล้อมเดียวกัน

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders)

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ตามโครงการนี้คือ

๑. ผู้มีส่วนได้เสียภายใน ได้แก่ สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นหน่วยงานเจ้าของโครงการ มีภารกิจหลักในการดำเนินการดูแล ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม มีบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์เป็นอย่างดี รวมทั้งมีเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ที่สามารถสนับสนุนการดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งหน่วยงานและส่วนราชการต่างๆ ในสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งกระจายตัวอยู่ทั่วพื้นที่ สามารถเข้าถึงประชาชนกลุ่มต่างๆ กันของกรุงเทพมหานคร มีทั้งกำลังคน กำลังทรัพยากร และความชำนาญในพื้นที่รับผิดชอบ และก่อนที่จะไปสร้างเครือข่ายภายนอก เครือข่ายภายในควรเข้มแข็งเป็นเอกภาพ

๒. ผู้มีส่วนได้เสียภายนอก ได้แก่

- หน่วยงานราชการอื่นๆ ที่รับผิดชอบงานด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เช่น กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ ซึ่งมีภารกิจในการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมเช่นเดียวกัน มีทั้งข้อมูลด้านวิชาการสนับสนุน กำลังคน ทรัพยากร วัสดุครุภัณฑ์ แต่ไม่สามารถเข้าถึงประชาชนและพื้นที่กรุงเทพมหานครได้เท่ากับหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร

- กลุ่มห้างสรรพสินค้าในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีกำลังคน ทรัพยากร วัสดุ ครุภัณฑ์ และงบประมาณด้าน CSR เข้าถึงผู้บริหารหลักของกรุงเทพมหานคร มีสถานที่ที่สามารถใช้จัดการรณรงค์ให้เข้าถึงประชาชนผู้อยู่อาศัยในพื้นที่กรุงเทพมหานครได้เป็นอย่างดี มีความสร้างสรรค์และชำนาญในการจัดการส่งเสริมการขาย สามารถปรับใช้เป็นกลยุทธ์ในการจัดการรณรงค์ได้ และบางส่วนก็มีการรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อมอยู่แล้ว

- กลุ่มโรงพยาบาลในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีกำลังคน ทรัพยากร วัสดุ ครุภัณฑ์ มีประชาชนจำนวนมากเป็นผู้ใช้บริการ เราสามารถเข้าถึงประชาชนกลุ่มนี้ได้โดยผ่านโรงพยาบาล และประชาชนกลุ่มผู้ใช้บริการโรงพยาบาลมักมีพื้นฐานของความเชื่อถือข้อมูลที่ได้จากโรงพยาบาลที่ตนใช้บริการเป็นประจำ

- กลุ่มมหาวิทยาลัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีกำลังคน ทรัพยากร วัสดุ ครุภัณฑ์ เราสามารถเข้าถึงนิสิต นักศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีความรู้ อยู่ในวัยที่มีความกระตือรือร้น พร้อมทั้งจะรับข้อมูลข่าวสาร คิดวิเคราะห์ และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีความเข้าใจ สามารถสร้างวินัยด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมได้ และช่วยเป็นทูตเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมสู่สังคมได้อีกด้วย

- กลุ่มโรงเรียนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีกำลังคน ทรัพยากร วัสดุ ครุภัณฑ์ เราสามารถเข้าถึงนักเรียน ซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนที่อยู่ในวัยกำลังงายต่อการเรียนรู้ การปลูกฝังและสร้างวินัยด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การปฏิบัติอย่างซื่อสัตย์ รวมถึงนำไปถ่ายทอดสู่ครอบครัวได้อีกด้วย

- กลุ่มสื่อสารมวลชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีกำลังคน ทรัพยากร วัสดุ ครุภัณฑ์ มีประสบการณ์ในการส่งเสริมการขาย การรณรงค์ต่างๆ รวมทั้งมีช่องทางสื่อสารสู่ประชาชนในวงกว้าง สามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและแนวทางดำเนินการที่ถูกต้องได้เป็นอย่างดีและน่าเชื่อถือ ชวนให้ปฏิบัติตาม ปัจจุบันกลุ่มสื่อสารมวลชนเริ่มมีการรวมตัวกันเพื่อผนึกกำลังรณรงค์การดำเนินการด้านรักษาสีสิ่งแวดล้อมบ้างแล้ว หากมีการตกลงเป็นเครือข่ายร่วมกัน ก็จะสามารถกลายเป็นเครือข่ายใหญ่ที่น่าเชื่อถือ และมีพลังในการรณรงค์ให้เกิดการป้องกันและลดปัญหาสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี

๓. ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร

๔. ผู้รับผลประโยชน์ ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ระยะเวลาดำเนินการ ระยะเวลาต่อเนื่อง ๕ ปี

งบประมาณ

การสร้างเครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อมนี้ หากจะดำเนินการให้ได้ผลสำเร็จเป็นเครือข่ายเครือข่ายครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ และเกิดผลการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม ควรจะขออนุมัติในหลักการให้ดำเนินการ และขออนุมัติจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการเป็นโครงการต่อเนืองระยะเวลา ๕ ปี ปีที่ ๑ ยังไม่ใช้งบประมาณ ปีที่ ๒ ปีที่ ๓ ปีที่ ๔ และปีที่ ๕ ปีละ ๓๐ ล้านบาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๒๐ ล้านบาท

แผนปฏิบัติการ (Action Plan)

ระยะที่ ๑ ริเริ่ม

กลุ่มงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กองนโยบายและแผนงาน สำนักสิ่งแวดล้อม สํารวจทรัพยากรที่มีอยู่ และวางแผนการใช้ทรัพยากร โดยกำหนดตัวผู้รับผิดชอบหลัก และผู้รับผิดชอบร่วม ของโครงการ แบ่งโครงสร้างการจัดการโครงการออกเป็นส่วนๆ ได้แก่ ส่วนวางแผน ส่วนประสานงาน ส่วน ธุรการและการเงิน และส่วนกิจกรรม แล้วกำหนดตัวบุคคลผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานในส่วนนั้นๆ ให้แต่ละส่วน งานไปพิจารณารายละเอียดงานว่าควรจะต้องใช้จ่ายงบประมาณในเรื่องใดบ้าง ประมาณการเท่าใด และต้องใช้ วัสดุครุภัณฑ์ใดบ้าง วัสดุครุภัณฑ์ใดที่มีอยู่แล้ว สามารถนำมาใช้สนับสนุนการดำเนินโครงการได้เลย และ จำเป็นต้องจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ใดเพิ่มเติม จะจัดหาเพิ่มเติมได้ด้วยวิธีใดบ้าง เช่น ขอยืมจากส่วนราชการอื่น หรือจัดซื้อ ฯลฯ เมื่อวางแผนการใช้ทรัพยากรเรียบร้อยแล้ว ก็นำแนวทางไปหารือผู้บังคับบัญชา แล้วนำ ข้อเสนอจากการหารือมาจัดทำโครงการ เสนอผู้บังคับบัญชาพิจารณาอนุมัติ แล้วขออนุมัติจัดสรรงบประมาณ

ระยะที่ ๒ ปฏิบัติจริง

กลุ่มงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กองนโยบายและแผนงาน สำนักสิ่งแวดล้อม จัดการประชุมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจง ทำความเข้าใจถึงหลักการเหตุผล วัตถุประสงค์และเป้าหมาย ของโครงการให้รับรู้โดยทั่วกัน วางลำดับขั้นตอนและกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติกรร่วมกัน โดยกำหนดให้ความ สนับสนุนทางด้านวิชาการ วัสดุอุปกรณ์ และกำลังคน เป็นแรงจูงใจเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสมัครใจร่วมเป็น เครือข่ายกับกรุงเทพมหานคร ชักชวนเจ้าหน้าที่ส่วนประสานงานเพื่อกำหนดบทบาทและทำที่ที่เหมาะสมใน การประสานงานและการเจรจาเพื่อตกลงร่วมเป็นเครือข่าย และแนวทางการจัดกิจกรรมรณรงค์ร่วมกัน เน้น การดำเนินการรณรงค์เดิมขององค์กรเป็นหลัก กรุงเทพมหานครเข้าไปสนับสนุนการดำเนินการด้านวิชาการ สนับสนุนของที่ระลึกการรณรงค์ ฯลฯ โครงการนี้ เนื่องจากต้องอาศัยการวางแผน การชี้แจงและเจรจา กำหนดรายละเอียดต่างๆ ในการดำเนินการรณรงค์ร่วมกันอย่างต่อเนื่องในแต่ละองค์กร ซึ่งจำเป็นต้องใช้การ ติดตามความคืบหน้าอย่างใกล้ชิด ระหว่างช่วงต้น มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ส่วนประสานงาน ประสานกับองค์กร ต่างๆ ไปพลางก่อน แต่เนื่องจากอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่มีจำกัด และมีภารกิจงานอื่นๆ อีกมากรายละเอียด ส่วนอื่นๆ เห็นควรจ้างที่ปรึกษาให้เป็นผู้ดำเนินการ

ระยะการดำเนินแผน ๕ ปี กำหนดขั้นตอนดำเนินการและกลุ่มเป้าหมายดังนี้

ปีที่ ๑ วางแผนการใช้ทรัพยากร, เสนอขออนุมัติโครงการ, ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนด TOR, จัดทำร่าง TOR, เสนอขออนุมัติ TOR (แก้ไข - ลงประกาศใน internet), ดำเนินการคัดเลือกที่ ปรึกษา ขออนุมัติจ้าง แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับงาน และลงนามในสัญญา, ตรวจรายงานเบื้องต้นของที่ ปรึกษา ระหว่างนั้นก็มีการประสานงานทบทวนองค์กรต่างๆ ไว้เป็นเบื้องต้น

ปีที่ ๒

๑. ประชุมซักซ้อมความเข้าใจในการดำเนินการและรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง
๒. เชิญหน่วยงานระดับสำนักของกรุงเทพมหานคร องค์กรภาครัฐที่รับผิดชอบงานด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผู้บริหารมหาวิทยาลัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และผู้บริหารโรงเรียนในพื้นที่กรุงเทพมหานครประชุมหารือตกลงแนวทางการร่วมเป็นเครือข่ายรักษ์สิ่งแวดล้อม
๓. แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานเพื่อทำหน้าที่ดูแลการหารือและร่างข้อตกลงร่วมเป็นเครือข่ายรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวางแผนกำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการรณรงค์ร่วมกัน จำนวน ๔ ชุด (กลุ่มเป้าหมายละ ๑ ชุด)
๔. ร่างข้อตกลงร่วมเป็นเครือข่ายรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวางแผนกำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการรณรงค์ร่วมกัน
๕. จัดทำของที่ระลึกการรณรงค์ ซึ่งมี Logo ที่ได้จากการประกวดในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็น Brand การรณรงค์ของกรุงเทพมหานคร ไว้ใช้ในกิจกรรมการรณรงค์
๖. จัดการลงนามข้อตกลงร่วมเป็นเครือข่ายรักษ์สิ่งแวดล้อมกับกลุ่มเป้าหมาย
๗. จัดการอบรมให้ความรู้ปรับทัศนคติในการรักษ์สิ่งแวดล้อมให้แก่เจ้าหน้าที่ทุกสำนัก และจัดระบบในสำนักงานให้เป็นสำนักงานรักษ์สิ่งแวดล้อม มีการคัดแยกขยะ ประหยัดพลังงาน ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
๘. จัดกิจกรรมรณรงค์ร่วมกับเครือข่ายรักษ์สิ่งแวดล้อม ทั้ง ๔ กลุ่ม โดยจัดเป็นช่วงอย่างต่อเนื่อง และใช้ Logo ที่ได้จากการประกวดในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็น Brand การรณรงค์ของกรุงเทพมหานคร
๙. ประเมินผลการดำเนินการรณรงค์ร่วมกับเครือข่าย สรุปความพึงพอใจของเครือข่าย สรุปข้อดีข้อด้อย / สิ่งที่ควรคงไว้-สิ่งที่ต้องแก้ไข เพื่อพัฒนาและปรับปรุงในปีงบประมาณต่อไป

ปีที่ ๓

๑. ประชุมซักซ้อมความเข้าใจ รับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง และปรับกลยุทธ์ในการดำเนินการ
๒. เชิญหน่วยงานระดับสำนักงานเขต ๒ กลุ่มเขต และผู้บริหารกลุ่มธุรกิจห้างสรรพสินค้าในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ประชุมหารือตกลงแนวทางการร่วมเป็นเครือข่ายรักษ์สิ่งแวดล้อม
๓. แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานเพื่อทำหน้าที่ดูแลการหารือและร่างข้อตกลงร่วมเป็นเครือข่ายรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวางแผนกำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการรณรงค์ร่วมกัน จำนวน ๒ ชุด (กลุ่มเป้าหมายละ ๑ ชุด)
๔. ร่างข้อตกลงร่วมเป็นเครือข่ายรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวางแผนกำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการรณรงค์ร่วมกัน

๕. จัดทำของที่ระลึกการณรงค์ ซึ่งมี Logo ที่ได้จากการประกวดในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็น Brand การณรงค์ของกรุงเทพมหานคร ไว้ใช้ในกิจกรรมการณรงค์
๖. จัดการลงนามข้อตกลงร่วมเป็นเครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อมกับกลุ่มเป้าหมาย
๗. จัดการอบรมให้ความรู้ปรับทัศนคติในการรักษาสีสิ่งแวดล้อมให้แก่เจ้าหน้าที่ทุกสำนักงานเขตใน ๒ กลุ่มเขตที่เป็นเครือข่าย และจัดระบบในสำนักงานให้เป็นสำนักงานรักษาสีสิ่งแวดล้อม มีการคัดแยกขยะ ประหยัดพลังงาน ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
๘. จัดกิจกรรมรณรงค์ร่วมกับเครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อม ทั้ง ๒ กลุ่ม โดยจัดเป็นช่วงอย่างต่อเนื่อง และใช้ Brand การณรงค์เดิม
๙. จัดกิจกรรมรณรงค์ร่วมกับเครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อม ๔ กลุ่มที่ลงนามข้อตกลงในปีที่ ๒ โดยจัดเป็นช่วงอย่างต่อเนื่อง และใช้ Brand การณรงค์เดิม
๑๐. ประเมินผลการดำเนินการรณรงค์ร่วมกับเครือข่าย สรุปความพึงพอใจของเครือข่าย สรุปข้อดีข้อด้อย / สิ่งที่ต้องคงไว้-สิ่งที่ต้องแก้ไข เพื่อพัฒนาและปรับปรุงในปีงบประมาณต่อไป
- ปีที่ ๔
๑. ประชุมซักซ้อมความเข้าใจ รับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง และปรับกลยุทธ์ในการดำเนินการ
๒. เชิญหน่วยงานระดับสำนักงานเขต ๒ กลุ่มเขต และผู้บริหารโรงพยาบาลในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ประชุมหารือตกลงแนวทางการร่วมเป็นเครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อม
๓. แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานเพื่อทำหน้าที่ดูแลการหารือและร่างข้อตกลงร่วมเป็นเครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อม รวมทั้งวางแผนกำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการรณรงค์ร่วมกัน จำนวน ๒ ชุด (กลุ่มเป้าหมายละ ๑ ชุด)
๔. ร่างข้อตกลงร่วมเป็นเครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อม รวมทั้งวางแผนกำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการรณรงค์ร่วมกัน
๕. จัดทำของที่ระลึกการณรงค์ ซึ่งมี Logo ที่ได้จากการประกวดในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็น Brand การณรงค์ของกรุงเทพมหานคร ไว้ใช้ในกิจกรรมการณรงค์
๖. จัดการลงนามข้อตกลงร่วมเป็นเครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อมกับกลุ่มเป้าหมาย
๗. จัดการอบรมให้ความรู้ปรับทัศนคติในการรักษาสีสิ่งแวดล้อมให้แก่เจ้าหน้าที่ทุกสำนักงานเขตใน ๒ กลุ่มเขตที่เป็นเครือข่าย และจัดระบบในสำนักงานให้เป็นสำนักงานรักษาสีสิ่งแวดล้อม มีการคัดแยกขยะ ประหยัดพลังงาน ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
๘. จัดกิจกรรมรณรงค์ร่วมกับเครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อม ทั้ง ๒ กลุ่ม โดยจัดเป็นช่วงอย่างต่อเนื่อง และใช้ Brand การณรงค์เดิม
๙. จัดกิจกรรมรณรงค์ร่วมกับเครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อม ๔ กลุ่มที่ลงนามข้อตกลงในปีที่ ๒ และ ๒ กลุ่มที่ลงนามข้อตกลงในปีที่ ๓ โดยจัดเป็นช่วงอย่างต่อเนื่อง และใช้ Brand การณรงค์เดิม

๑๐. ประเมินผลการดำเนินการรณรงค์ร่วมกับเครือข่าย สรุปความพึงพอใจของเครือข่าย สรุปข้อดีข้อด้อย / สิ่งที่ควรคงไว้-สิ่งที่ต้องแก้ไข เพื่อพัฒนาและปรับปรุงในปีงบประมาณต่อไป

ปีที่ ๕

๑. ประชุมซักซ้อมความเข้าใจ รับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง และปรับกลยุทธ์ในการดำเนินการ

๒. เชิญหน่วยงานระดับสำนักงานเขต ๒ กลุ่มเขต และกลุ่มสื่อสารมวลชนรักษ์สิ่งแวดล้อม ประชุมหารือตกลงแนวทางการร่วมเป็นเครือข่ายรักษ์สิ่งแวดล้อม

๓. แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานเพื่อทำหน้าที่ดูแลการหารือและร่างข้อตกลงร่วมเป็นเครือข่ายรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวางแผนกำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการรณรงค์ร่วมกัน จำนวน ๒ ชุด (กลุ่มเป้าหมายละ ๑ ชุด)

๔. ร่างข้อตกลงร่วมเป็นเครือข่ายรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวางแผนกำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการรณรงค์ร่วมกัน

๕. จัดทำของที่ระลึกการรณรงค์ ซึ่งมี Logo ที่ได้จากการประกวดในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็น Brand การรณรงค์ของกรุงเทพมหานคร ไว้ใช้ในกิจกรรมการรณรงค์

๖. จัดการลงนามข้อตกลงร่วมเป็นเครือข่ายรักษ์สิ่งแวดล้อมกับกลุ่มเป้าหมาย

๗. จัดการอบรมให้ความรู้ปรับทัศนคติในการรักษ์สิ่งแวดล้อมให้แก่เจ้าหน้าที่ทุกสำนักงานเขตใน ๒ กลุ่มเขตที่เป็นเครือข่าย และจัดระบบในสำนักงานให้เป็นสำนักงานรักษ์สิ่งแวดล้อม มีการคัดแยกขยะ ประหยัดพลังงาน ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

๘. จัดกิจกรรมรณรงค์ร่วมกับเครือข่ายรักษ์สิ่งแวดล้อม ทั้ง ๒ กลุ่ม โดยจัดเป็นช่วงอย่างต่อเนื่อง และใช้ Brand การรณรงค์เดิม

๙. จัดกิจกรรมรณรงค์ร่วมกับเครือข่ายรักษ์สิ่งแวดล้อม ๔ กลุ่มที่ลงนามข้อตกลงในปีที่ ๒ และ ๒ กลุ่มที่ลงนามข้อตกลงในปีที่ ๓ และ ๒ กลุ่มที่ลงนามข้อตกลงในปีที่ ๔ โดยจัดเป็นช่วงอย่างต่อเนื่อง และใช้ Brand การรณรงค์เดิม

๑๐. แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานเพื่อทำหน้าที่ดูแลการหารือและร่างข้อตกลงร่วมเป็นภาคีเครือข่ายรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวางแผนกำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการรณรงค์ร่วมกันทุกเครือข่าย

๑๑. จัดการประชุมเครือข่ายทั้งหมดตามโครงการเพื่อหารือตกลงแนวทางการร่วมเป็นภาคีเครือข่ายรักษ์สิ่งแวดล้อม

๑๒. ร่างข้อตกลงร่วมเป็นภาคีเครือข่ายรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวางแผนกำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการรณรงค์ร่วมกัน

๑๓. จัดการลงนามข้อตกลงร่วมกันทุกหน่วยงานและองค์กรเป็นภาคีเครือข่ายรักษ์สิ่งแวดล้อม

๑๔. จัดมหกรรมเครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานคร ประมวลกิจกรรมรณรงค์ที่สมาชิกเครือข่ายร่วมกันดำเนินการตลอดระยะเวลาของโครงการ และเผยแพร่ความรู้ให้นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันเพื่อช่วยกันรักษาสีสิ่งแวดล้อม

ระยะที่ ๓ ติดตามผล / สืบสาน

กลุ่มงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กองนโยบายและแผนงาน สำนักสิ่งแวดล้อม ควบคุมกำกับดูแลการดำเนินโครงการอย่างใกล้ชิด ร่วมกับคณะกรรมการตรวจการจ้าง หลังจากมีการลงนามข้อตกลงร่วมเป็นเครือข่ายกับกลุ่มเป้าหมายในแต่ละปีและจัดกิจกรรมรณรงค์ร่วมกันอย่างต่อเนื่องแล้ว ก็จะทำกรประเมินผลการดำเนินการรณรงค์ร่วมกับเครือข่าย สรุปความพึงพอใจของเครือข่าย สรุปข้อดีข้อด้อย / สิ่งที่ควรคงไว้-สิ่งที่ต้องแก้ไข เพื่อพัฒนาและปรับปรุงในปีงบประมาณต่อไป

เมื่อดำเนินโครงการจนบรรลุความตกลงร่วมมือเป็นภาคีเครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อม และจัดมหกรรมเครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อมของกรุงเทพมหานครร่วมกันเรียบร้อยแล้ว ก็จะทำกรประเมินผลการดำเนินการรณรงค์ร่วมกับภาคีเครือข่าย สรุปความพึงพอใจของภาคีเครือข่าย สรุปข้อดีข้อด้อย / สิ่งที่ควรคงไว้-สิ่งที่ต้องแก้ไข และโครงการที่ควรจะดำเนินการต่อไปเพื่อรักษาสภาพความเป็นภาคีเครือข่ายที่มีความสัมพันธ์แบบเครือข่ายแท้ไว้ได้ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการรณรงค์อย่างต่อเนื่องในสังคมของกรุงเทพมหานครต่อไป

แนวทางในการบริหารความเสี่ยง

ความเสี่ยงและแนวทางในการบริหารความเสี่ยงของการสร้างเครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อม มีดังนี้

๑. ไม่ได้รับการอนุมัติจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการโครงการ จะต้องชี้แจงให้ผู้บริหารกรุงเทพมหานครเข้าใจถึงความสำคัญของการสร้างเครือข่ายที่มีความสัมพันธ์แบบเครือข่ายแท้ เพื่อความสำเร็จในการระดมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

๒. หน่วยงานอื่นๆ ในสังกัดกรุงเทพมหานครไม่เห็นความสำคัญของการดำเนินการด้านการรักษาสีสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง จะต้องเสนอปลัดกรุงเทพมหานครได้พิจารณาสั่งการให้ทุกหน่วยงานในสังกัดของกรุงเทพมหานครดำเนินการอย่างจริงจัง รวมทั้งเข้าพบผู้บริหารหน่วยงานเพื่อชี้แจงเหตุผลความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ และขอความร่วมมือ

๓. หน่วยงานราชการภายนอกไม่ค่อยสนใจให้ความร่วมมือ เนื่องจากมีการดำเนินการของหน่วยงานเองอยู่แล้ว จะต้องเข้าพบผู้บริหารหน่วยงานเพื่อชี้แจงเหตุผลความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ จูงใจด้วยการชี้ให้เห็นถึงข้อดีของการร่วมมือกัน และขอความร่วมมือ

๔. องค์กรภาคเอกชนและภาคประชาชนไม่ค่อยสนใจให้ความร่วมมือ เนื่องจากมีการดำเนินการขององค์กรเองอยู่แล้ว และเป็อระบบราชการ จะต้องเข้าพบผู้บริหารองค์กรหรือผู้นำกลุ่มเพื่อชี้แจงโครงการพยายามชี้ให้เห็นถึงผลดีของการดำเนินการร่วมกัน และขอความร่วมมือ

๕. ที่ปรึกษาไม่เข้าใจเรื่องงานอย่างแท้จริง / ไม่สามารถสร้างกิจกรรมที่สร้างกระแสการรักษาสิ่งแวดล้อมได้มากพอ คณะกรรมการตรวจการจ้าง และกลุ่มงานส่งเสริมฯ ต้องมีส่วนในการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน และกำกับดูแลการปฏิบัติงานของที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิดทุกขั้นตอน

๖. สถานการณ์ทางการเมืองขาดเสถียรภาพ ทำให้เกิดความไม่ปกติในการดำรงชีวิตหรือความไม่สงบในบ้านเมือง ทำให้ประชาชนทุกภาคส่วนขาดความสนใจในเรื่องสิ่งแวดล้อมที่เป็นเรื่องใกล้ตัว จะต้องหารือกับที่ปรึกษา หน่วยงานและองค์กรเครือข่าย อย่างใกล้ชิดเพื่อปรับแผนการจัดกิจกรรมรณรงค์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์

๗. เจ้าหน้าที่ที่มีภารกิจงานนโยบายแทรกซ้อนจนไม่สามารถกำกับดูแลการดำเนินงานของที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิดทุกขั้นตอนได้ จะต้องจัดเจ้าหน้าที่ประสานกำกับติดตามงานของที่ปรึกษาหลายคน ทุกคนต้องรับรู้ข้อมูลเท่ากัน เพื่อสามารถติดตามการดำเนินงานได้อย่างใกล้ชิด ไม่ขาดช่วง

๘. การดำเนินการรณรงค์อย่างต่อเนื่องเป็นช่วงกับบางเครือข่ายไม่เกิดประสิทธิผลเท่าที่ควร จะต้องหารือกับที่ปรึกษาและเครือข่ายเพื่อปรับแผนการรณรงค์จากการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นช่วงๆ เปลี่ยนเป็นการดำเนินการเป็นครั้งๆ แทน

การประเมินผล และ ข้อเสนอแนะ

การประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ ได้แก่

๑. กรุงเทพมหานครมีการลงนามข้อตกลงร่วมเป็นเครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อมกับกลุ่มเป้าหมายเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๖ กลุ่ม ในระยะเวลา ๕ ปี

๒. กรุงเทพมหานครมีการจัดกิจกรรมรณรงค์ร่วมกับเครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า ๖ กลุ่ม ในระยะเวลา ๕ ปี

๓. กรุงเทพมหานครโดยสำนักสิ่งแวดล้อมและเครือข่ายไม่น้อยกว่า ๖ กลุ่ม จะมีการลงนามข้อตกลงร่วมเป็นภาคีเครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อมเดียวกัน ภายในระยะเวลา ๕ ปี

๔. มีการจัดมหกรรมการรณรงค์ร่วมกับภาคีเครือข่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อมอย่างน้อย ๑ ครั้ง

๕. ประชาชนในกรุงเทพมหานครมีความพึงพอใจในการรณรงค์ให้ความรู้สร้างความเข้าใจเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมที่ครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕

วิธีการในการประเมินผลคือ การสังเกต การเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์ผู้ร่วมเป็นเครือข่าย การสัมภาษณ์ผู้ร่วมกิจกรรมรณรงค์ การสัมภาษณ์และการสอบถามประชาชน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล คือ แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ร่วมเป็นเครือข่าย แบบสัมภาษณ์ผู้ร่วมเป็นเครือข่าย แบบสัมภาษณ์ผู้ร่วมกิจกรรมรณรงค์ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามประชาชน แบบประเมินความพึงพอใจของประชาชน

ข้อเสนอแนะ

การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ไม่อาจดำเนินการจากภาครัฐแต่เพียงอย่างเดียวได้อีกต่อไปแล้ว จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนอย่างเต็มที่เพื่อให้เกิดการจัดการที่ต้นทาง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ให้ความรู้ สร้างความตระหนักรู้ให้เกิดแก่ประชาชน กลายเป็นภารกิจเร่งด่วนและสำคัญยิ่งที่ผู้บริหารมหานครที่มีขนาดใหญ่และจำนวนประชากรผู้รับบริการมากอย่างกรุงเทพมหานครจะต้องคำนึงถึง และให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ นอกจากนั้น ยังควรจะต้องตระหนักด้วยว่า การดำเนินการแบบต่างคนต่างทำนั้นไม่ใช่วิธีที่มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดประสิทธิผลเพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาอีกต่อไปแล้ว จำเป็นต้องอาศัยพลังของการรวมตัวเป็นเครือข่าย แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างสมัครใจ เพื่อให้เกิดผลในการแพร่กระจายของข้อมูลข่าวสารในลักษณะเครือข่ายใยแมงมุมไปอย่างทั่วถึงและรวดเร็ว การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจะไม่สามารถดำเนินการได้ หากไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารกรุงเทพมหานคร รวมทั้งไม่ได้รับอนุมัติงบประมาณในการดำเนินโครงการ

การดำเนินการที่ผ่านมาขาดการวางแผนดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน ดังนั้น ผู้ศึกษาเห็นว่า

๑. กรุงเทพมหานครควรจะมีการลงทุนในด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบงาน โดยส่งเสริมให้ได้รับการศึกษา ฝึกอบรมและดูงาน เพื่อเพิ่มความรู้ และประสบการณ์ เพื่อนำมาใช้วางแผนในการปฏิบัติงาน สามารถสร้างสรรค์ริเริ่มงานใหม่ๆ และแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เหมาะสมกับเหตุการณ์ยิ่งขึ้น

๒. กรุงเทพมหานครควรจัดทำหนังสือความรู้พื้นฐานเรื่องสิ่งแวดล้อมและการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ต้นทางแล้วกำหนดเป็นหนังสืออ่านเสริมภาคบังคับแก่เด็กนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ - ๖ ซึ่งเป็นวัยที่เหมาะสมที่จะเรียนรู้ เพื่อให้ความรู้ ก่อให้เกิดความเข้าใจ ปลุกฝังวินัย และสร้างจิตสำนึกในด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมแก่เด็กซึ่งเป็นอนาคตของชาติ

๓. กรุงเทพมหานครควรบรรจุเนื้อหาวิชาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ต้นทางในหลักสูตรปฐมนิเทศข้าราชการใหม่ เพื่อปลุกฝังสร้างวินัยด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมให้ข้าราชการของกรุงเทพมหานคร สามารถปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างให้แก่ครอบครัว ญาติ เพื่อนฝูง และคนในสังคมเห็นเป็นตัวอย่างได้

๔. กรุงเทพมหานครควรให้ความสำคัญกับการดำเนินกิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้ด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่องร่วมกับภาคีเครือข่าย และขยายกลุ่มเป้าหมายที่จะสร้างเป็นเครือข่ายเพิ่มขึ้นอีกต่อไปเรื่อยๆ ซึ่งนอกจากจะเป็นการรักษาสภาพความเป็นเครือข่ายแท้ไว้ให้ได้เพื่อให้เกิดพลังทวีคูณในการดำเนินการแล้ว ก็ยังเป็นความพยายามที่จะป้อนข้อมูลข่าวสารออกสู่สังคมอย่างสม่ำเสมอ

หัวใจของการดำเนินงานด้านการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนก็คือ การดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ ไม่ขาดหาย จึงจะก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงได้ มิฉะนั้นสิ่งๆ ที่ดำเนินการมาตั้งแต่ต้นทั้งหมด ก็จะเหมือนคลื่นบนผิวน้ำที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราวแล้วก็จางหายไป.

บรรณานุกรม

โกวิทย์ พวงงาม. ๒๕๔๕. “การปกครองส่วนท้องถิ่น : ปรัชญาการณที่ดำรงอยู่และความเคลื่อนไหวเพื่อการพัฒนาในอนาคต”. ในการประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๔๕). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

งานส่งเสริมเครือข่าย, องค์ประกอบของเครือข่าย, การพัฒนาเครือข่ายสู่ความยั่งยืน. กองส่งเสริมและพัฒนาเครือข่าย สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์.

<http://oppn.opp.go.th/research๑๑.php>

ธนา ประมุขกุล. เครือข่าย. วารสารส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๓ กรกฎาคม-กันยายน ๒๕๔๔.

พิษณุ รักษาชาติ. ๒๕๕๗. “การคัดแยกขยะอันตรายอย่างเป็นระบบในพื้นที่เขตบางกะปิ อย่างมีประสิทธิภาพ”. รายงานการศึกษาส่วนบุคคล หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๓. สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร.

เอกวิทย์ นวเศรษฐ์. ๒๕๕๔. “การศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมในการวางผังชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนโพธิ์โมสต์และชุมชนทรัพย์สินพัฒนา”. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

ชื่อ	นางสาวพัชร์พิมล เนียวกุล
วันเดือนปีเกิด	๓๑ พฤษภาคม ๒๕๐๕
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กองนโยบายและแผนงาน สำนักสิ่งแวดล้อม
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	กรุงเทพมหานคร ๒, ๑๑๑ ถนนมิตรไมตรี เขตดินแดง กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐.
ประวัติการศึกษา	ระดับปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ระดับปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประวัติรับราชการ	ตำแหน่ง นักพัฒนาชุมชน ระดับ ๓ งานส่งเสริมและพัฒนาชุมชน สำนักงานเขตปทุมวัน ตำแหน่ง บุคลากร ระดับ ๔ งานศึกษาธิการ สำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๕ ฝ่ายเลขานุการ กองกลาง สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๖ ฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตวัฒนา ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๖ หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป กองอัตรากำลังและระบบงาน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๖ หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานทั่วไป กองสำรวจและแผนที่ที่ดิน สำนักการโยธา ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ๗ หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป กองสำรวจและแผนที่ที่ดิน สำนักการโยธา ตำแหน่ง นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กองนโยบายและแผนงาน สำนักสิ่งแวดล้อม

ผลงาน

๑. ได้รับมอบหมายให้เป็นตัวแทนของผู้ปฏิบัติงานเผยแพร่ประชาธิปไตยในชุมชน ในการบรรยายสรุปสภาพปัญหาและผลการปฏิบัติงานของโครงการในพื้นที่เขตปทุมวัน ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

๒. ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบการประมวลผลคะแนนการเลือกตั้ง ส.ก. และ ส.ข. ลงในระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งเพิ่งมีการนำโปรแกรมประมวลผลคะแนนมาใช้เป็นครั้งแรก ควบคู่ไปกับการประมวลผลแบบเดิมด้วยเครื่องคิดเลข และสำนักงานเขตปทุมวันสามารถประมวลผลเสร็จเป็นลำดับที่หนึ่ง

๓. ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบกลั่นกรองงานนัดหมาย-ประชุม กลั่นกรองงานของหน่วยงานต่างๆ จัดทำร่างสาร โฉวาท คำกล่าว และหนังสือสั่งการของปลัดกรุงเทพมหานคร (นายประเสริฐ สมะลาภา)

๔. ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะทำงานกลุ่มประมวลความคิดของรองปลัดกรุงเทพมหานคร (นายจารุพงศ์ เรืองสุวรรณ) เพื่อให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นประกอบการพิจารณาสั่งการ

๕. ได้รับมอบหมายให้ประสานงานทำหนังสือและร่วมคณะผู้เข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนาฯ ๒ ครั้ง

๖. เมื่อครั้งที่เริ่มมีคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้กำกับดูแลการเลือกตั้ง ได้รับมอบหมายให้จัดทำแผนปฏิบัติงานเตรียมการเลือกตั้งของสำนักงานเขตวัฒนา

๗. ได้รับมอบหมายให้นำข้อมูลที่จะเสนอในการประชุม อ.ก.ก.ตำแหน่งฯ จัดทำเป็น PowerPoint เพื่อเสนอในการประชุมทุกครั้ง โดยแปรข้อมูลทั้งหมดเพื่อนำเสนอในรูปแบบผัง แผนภาพ ตาราง ฯลฯ ให้ดูและเข้าใจง่าย โดยเฉพาะในช่วงการปรับโครงสร้างของกรุงเทพมหานคร

๘. ได้รับมอบหมายให้จัดทำร่างรายงานการประชุมคณะกรรมการโครงการพระราชดำริ โดยสรุปความจากข้อคิดเห็นต่างๆ ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการและผู้เข้าร่วมประชุม ถ่ายทอดเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างเป็นรูปธรรมและนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง

๙. ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ช่วยหัวหน้าสำนักงานศูนย์อำนวยการปฏิบัติงานเร่งด่วนเพื่อประชาชน รับผิดชอบการร่างหนังสือที่เกี่ยวกับนโยบายและกำหนดหลักการต่างๆ ของสำนักงาน